| | |
|---|---|
| **Dato** | 13.05.2024 |
| **Tid** | 10:30 – 12:30 |
| **Referent** | Silje Charlotta Wästlund |

| | |
|---|---|
| **Sted** | Bodø, møterom Nordland 2, Fylkeshuset |
| **Møteleder** | Fylkesråd for næring Bjørn Larsen |
| **Deltakere** | Nordland fylkeskommune (NFK):<br>Fylkesråd for næring Bjørn Larsen, rådgiver Oda Marie Hansen, faggruppeleder Silje Wästlund, rådgiver Liss-Ane Simonsen<br><br>Norske Reindriftssamers Landsforbund (NRL):<br>Marit Østby Nilsen, faglig leder i arealenheten<br>Tom Lifjell, styremedlem i landsstyret |

| Sak | Referat |
|---|---|
| 1 | **Presentasjonsrunde**<br>Runde rundt bordet |
| 2 | **Innledning og velkommen**<br>Fylkesråd Bjørn Larsen ønsker velkommen og innleder konsultasjonsmøtet. |
| 3 | **Om konsultasjon**<br>Silje Charlotta Wästlund innleder om fylkeskommunens forståelse av konsultasjonsplikten og intensjon for møtet. Det åpnes deretter for innspill. Det kom ingen innspill, kommentarer eller spørsmål til dette punktet. |
| 4 | **Om regional plan for arealforvaltning**<br>Nordland fylkeskommune v/ Oda Marie Hansen innleder om<br>• Regionale planer etter plan- og bygningsloven<br>• Hvor i prosessen fylkeskommunen er med regional plan for arealforvaltning<br>• Innspill som kom til høring av planprogrammet vedrørende reindrift<br>• Evaluering om gjeldende arealpolitikk<br>• Foreløpige tanker om videre prosess |
| 5 | **Konsultasjon om regional plan for arealforvaltning**<br><br>NRL spør hva som menes med gjeldende arealpolitikk.<br>NFK svarer at det er de arealpolitiske retningslinjene i Fylkesplan for Nordland, kap. 7 og 8. De legges til grunn for fylkeskommunens uttalelser i plansaker<br><br>NRL spør om NFK kan være mer konkret angående kunnskap og kunnskapsgrunnlag. Partene diskuterer behov for kunnskap og kunnskapsgrunnlag i planarbeidet. NFK ser at det mangler et oppdatert kunnskapsgrunnlag på flere områder. Dette har andre også gitt tilbakemelding til høring av planprogrammet. Statsforvalteren i Nordland har b. la foreslått i sin uttalelse til planprogrammet at fylkeskommunen i større grad bør vurdere sin rolle i å skaffe oppdatert kunnskap om samlede virkninger for reindriften. |

| | |
|---|---|
| | NRL påpeker at det er veldig viktig med oppdatert kunnskap i Nordland om samlet belastning for reindriften. Begrunnelsen for dette er at reinbeitedistriktene går på tvers av kommune- og fylkesgrenser. De mener at kunnskapsgrunnlaget som arbeides fram i kommunale arealplaner ikke er tilstrekkelig, fordi de ikke ser den belastningen for reindrifta. NRL minner om at svenske samebyer har beiterett i henhold til grensereinbeiteloven..<br><br>NRL mener det er viktig å se på den samlede belastningen til hvert enkelt reinbeitedistrikt, og at dette bør være et tema for regional plan for arealforvaltning. Og mener videre at planprogrammet bør nevne behovet for kunnskap og hvordan planarbeidet skal bidra å svare ut behovet.<br><br>NRL beskriver at det er det økende kraftbehovet er en utfordring for reindrifta. Kraftutbygging påvirker reindrifta. NRL mener at framtidig kraftutbygging og manglende kunnskap er utfordrende uten en oppdatert regional plan.<br><br>NRL registrerer flere henvendelser til reinbeitedistriktene fra vindkraftindustrien. Også noen flere henvendelser tilknyttet etablering av ammoniakk, hydrogen og e-fuel. NRL beskriver at det som er utfordrende med slike prosjekter er at de ikke vurderes samlet. Dette mener NRL er nødvendig for å kunne legge til rette for fremtidig reindrift i Nordland. Samtidig viser de en forståelse av at kommunene vil legge til rette for verdiskaping.<br><br>NRL viser også til at reindriftssamene prøver å bidra til sysselsetting i kommunene og distriktene gjennom at næringen kan fortsette å eksistere.<br><br>NRL påpeker videre at kystområdene også er særlig utsatt. Og at det ofte mangler konsekvensutredning for reindrift i kyst- og strandsonen. Samt viktigheten av planvask, da det er mange gamle planer i Nordland hvor hensynet til reindriften ikke er med. Oppdaterte planer mener NRL også vil bidra til mindre konflikt.<br><br>NFK spør om NRL har konkrete innspill til hvordan reindriftsinteressene kan synliggjøres og ivaretas i arbeidet med regional plan for arealforvaltning?<br><br>NRL beskriver viktigheten av tilgjengeliggjøring og formidling av kunnskap, og at dette er en utfordring. NRL har sett at mange nordlandskommuner tar initiativ til å få bedre kunnskapsgrunnlag angående reindrift og arealkrevende næring. NRL henviser til at NIBIO arbeider med fremskaffing av kunnskap og vurdering samlet belastning for reindriften. NRL ber NFK vurdere om det i regional plan for arealforvaltning kan gjøres noe lignende.<br><br>NRL mener at kunnskapsgrunnlaget til den regionale planen enda er gjenstand for konsultasjon, og at dette må inn i planprogrammet. Partene er enige om at det opprettes dialog om hvordan dette best kan gjøres, og konsulteres konkret om dette punktet videre ved behov. Det å ha et regionalt kunnskapsgrunnlag mener NRL vil kunne virke forebyggende. |

| | |
|---|---|
| | Partene er enige om at konsultasjon til regional plan for arealforvaltning ikke blir lukket i dag. NRL mener også at det er naturlig å konsultere om planforslaget før saken planforslaget sendes på høring. NFK sier seg enig i dette. |
| **6** | **Om regional planstrategi**<br>Liss-Ane Simonsen innleder om arbeidet med regional planstrategi. Hanne Mari Myrvik redegjør for kunnskapsgrunnlag til regional planstrategi. Liss-Ane viser utkast til langsiktige utviklingsmål. Den regionale planstrategien foreslår 5 langsiktige utviklingsmål, og det påpekes at forslagene som vises til i møtet ikke er behandlet politisk. Fylkeskommunen tester også ut et nytt grep i planstrategien, nemlig bruk av hovedmål i regional planstrategi. Dette for å prøve å få til en mer effektiv og helhetlig regional planlegging. Dette innebærer at delmål settes i regionale planer, og at regionale planer tydeligere følger opp regional planstrategi.<br><br>Det diskuteres at det er mangel på tradisjonell kunnskap i statistikkbaser. NRL henviser til kunnskap som både Statsforvalteren, Landbruksdirektoratet og Landbruks- og matdepartementet har, som kan brukes. NRL påpeker viktigheten av tilgjengeliggjøring og formidling av statistikk. NFK spør om NRL vet om det finnes det noen gode skriftlige kilder å se til angående tradisjonell kunnskap. NRL svarer at noe er skriftliggjort gjennom reinbeitedistriktene og deres distriktsplaner. De påpeker at tradisjonell kunnskap ikke er statisk. Forståelse av dette vil kunne kreve at noen som har tradisjonell kunnskap bidrar inn i saken.<br><br>Fylkesråden opplyser om at fylkeskommunen har tatt initiativ til et regionalt kraftforum. Arbeidet er helt i startfasen, og forumet er ikke formelt startet opp. |
| **7** | **Konsultasjon om regional planstrategi**<br>NRL mener at regional planlegging er viktig og positivt. NRL ønsker en egen plan for reindrift, for å sikre fremtidig utøvelse av reindrift i Nordland. Dette begrunner de med at reindrifta er ikke bare i en kommune, men i flere samt krysser fylkesgrensene.<br><br>NFK spør om NRL ønsker at NFK lager en egen regional plan for reindrift?<br><br>NRL svare ja. De mener det er viktig å synliggjøre at reindrift går på tvers av fylkesgrensene og kommunegrensene – og at dette er viktig å synliggjøre i en regional plan. Også fordi kommunene ikke ser ut over sine kommunegrenser og vurderer den samlede belastningen. Noen eksempler på dette er etablering av snøskuterlinjer, hyttefelt, etablering av vannkraftanlegg.<br><br>NRL mener at kommunene som planmyndighet i noen tilfeller, skriver fra seg ansvaret når private planforslag foreslås. Også mangel på kunnskap |

| | |
|---|---|
| | om prosess etter plan- og bygningsloven hos kommunepolitikere, påpekes som en utfordring. NRL nevner også at mange dispensasjonssaker er en stor utfordring.<br><br>NFK svarer ut at forslaget til regional planstrategi per nå foreslår at reindrift fortsatt inngår som tema i regional plan for arealforvaltning. Erfaringer fra f. eks Troms fylkes viser at det er utfordrende med egen plan for reindrift. I Troms har man over mange år arbeidet med en slik plan, men er enda ikke i mål. NFK mener at ved å ha en samlet plan for arealforvaltning i Nordland, vil en kunne se ulike arealmessige utfordringer og muligheter i sammenheng.<br><br>Til regional planstrategi savner NRL et eget mål som er med på å sikre reindriftas beiteområder. De henviser til punktet «sikre reindriftsarealene i 2030» i Trøndelag regional planstrategi.<br><br>NRL spiller inn at NFK bør vurdere å ha en rolle på reindriftsforumet i Nordland.<br><br>Viktigheten av helhetlig planlegging som ivaretar reindrifta i det grønne skiftet påpekes. NRL mener at det ikke bare er plan- og bygningsloven som er relevant i saker som berører reindrifta, men også grunnloven, sameloven og reindriftsloven.<br><br>NRL spør om NFK har en veiledningsrolle når det gjelder planinitiativ?<br>NFK svarer at om kommuner ber om veiledning i denne delen av prosessen så får de det. NRL anbefaler fylkeskommunen å ta en veilederrolle særskilt når det kommer til planinitiativ. De mener NFKs veilederrrolle ovenfor kommunene er viktig.<br><br>Det er viktig å forhindre hets og rasisme gjennom regional planlegging.<br>Et perspektiv som NRL løfter fram er at det ofte er lovverket som gir begrensninger, men at reindrifta ofte får skylden. Forutsigbarhet er viktig. Forutsigbarhet, som f.eks. gjennom en regional plan bidrar til at man tåler uenigheter.<br><br>Fylkesråden løfter at det er viktig at man i planarbeid har et langsiktig perspektiv. Slik kan en unngå dispensasjoner, konflikter og lange prosesser. Det påpekes også at tilgjengeliggjøring av kunnskap kan bidra til å redusere hets og konflikter.<br><br>NRL mener at NFK bør vurdere å ha et eget hovedmål tilknyttet reindrift – slik som Trøndelag fylkeskommune har gjort. Trøndelag har tenkt at natur blir ivaretatt som del av dette.<br><br>NRL mener det er veldig bra at NFK konsulterer nå og tidlig i prosessene.<br><br>NFK avslutter med å si at innspill i dette konsultasjonsmøtet vil sorteres ut fra hvor de hører til, enten til regional planstrategi eller regional plan for arealforvaltning eller for begge. |

| | |
|---|---|
| **8** | **Oppklarende spørsmål og kommentarer**<br><br>Er partene enige i videre framgangsmåte?<br><br>**Regional planstrategi**<br>NFK legger ved protokollen ved den politiske saken om at forslag til regional planstrategi legges ut til høring og offentlig ettersyn. I den politiske saken tas det stilling til om det legges til et hovedmål som ivaretar reindriften i større grad.<br>NRL forslår egen regional plan for reindrift. I den politiske saken tas også stilling til dette.<br><br>NRL er usikker om det er behov for videre konsultasjon om regional planstrategi. Dette avhenger av beslutningene i den politiske saken.<br>Partene er enige om at behovet for et ekstra konsultasjonsmøte avventes til regional planstrategi er lagt på høring og offentlig ettersyn. Vurderinger gjøres utover sensommeren.<br><br>**Regional plan for arealforvaltning**<br>Angående regional plan for arealforvaltning så mener NRL at det er behov for konsultasjon om kunnskapsgrunnlag i planprogrammet og før planforslaget sendes på høring. NFK sier jeg enig i dette.<br><br>**Angående begge saker:**<br>NRL sender over posisjonsnotat.<br><br>Partene oppfordres til å ta kontakt med ønske om videre dialog og konsultasjon.<br>Møtet avsluttes kl. 12:30 |